

Alles mág en kán in de boeken... van Ton van Reen

door Adri Gorissen

Een beer die keizer van Frankrijk wil worden, een Franse schrijver (Boris Vian) die zestig jaar na zijn overlijden gewoon doorleeft en doorschrijft, een roman die tijdens het schrijven ervan werkelijkheid wordt en personages die uit een boek stappen.

‘Vlucht uit Montaignou’, het nieuwste boek van Ton van Reen, zit vol sprookjesachtige gebeurtenissen. Zaken die eigenlijk niet kunnen, maar wel bij Van Reen, zoals hij in het verleden al vaker heeft bewezen. Sprookjes zijn volgens hem niet realistisch, maar ze zouden waar kunnen zijn. Zo ook de voorvallen uit zijn nieuwe roman. Hij benadrukt het door zijn hoofdpersoonage Boris Vian te laten zeggen: “In boeken mág en kán alles.”

Kort samengevat laat Van Reen in zijn nieuwe boek zijn Franse collega Boris Vian (1920-1959) gewoon voortleven in het ‘Panthéon der onsterfelijken’. Daarin verblijft hij met vele eveneens nog levende Franse grootheden als Jean-Paul-Sartre, Edith Piaf en Serge Gainsbourg. Vian begint aan een nieuwe roman over de in een beer veranderde Napoleon die andermaal keizer van Frankrijk wil worden. Met het meisje Claire uit Montaignou, dat haar saaie dorp maar wat graag wil verlaten, gaat hij op pad naar Parijs om zijn droom waar te maken. Gaandeweg het schrijven wordt wat hij op papier zet werkelijkheid, raken de verhalen verknoopt en lopen fantasie en werkelijkheid steeds meer door elkaar. Een spel dat Van Reen op bekeken wijze met zijn lezers speelt.

‘Vlucht uit Montaignou’ alleen maar een sprookje noemen, zou veel te kort door de bocht zijn. Want waar maar mogelijk berijdt Van Reen zijn stokpaardjes en snijdt hij de van hem bekende thema’s als kerk, Afrika, schrijverschap, literatuur, engagement, missie, de graal, geschiedenis en sterfelijkheid op speelse, maar evengoed veelzeggende wijze aan. Hij doet dat met een enorme verbeeldingskracht, zijn met vaart geschreven nieuwe roman is niet alleen wonderlijk maar ook duizelingwekkend.

Bovendien zitten er ook nog eens enorm veel feiten over en knipogen naar de Franse literatuur in. Claire’s dorpje Montaignou is niet zomaar een dorpje, maar het onderwerp van het in de jaren zeventig van de vorige eeuw beroemde boek

‘Montaillou – Een ketters dorp in de Pyreneeën 1294-1324’ van Emmanuel Le Roy Ladurie. En de schrijver die Claire ontmoet is niemand minder dan Michel Houellebecq. Mooi is daarnaast dat in de Boris Vian uit de nieuwe roman heel veel terug te vinden is van Ton van Reen. Of andersom natuurlijk.

‘Vlucht uit Montaillou’ hoort naar mijn mening bij de beste drie boeken uit het inmiddels enorme oeuvre van Ton van Reen.

Bron: Adri Gorissen; auteur, recensent (tot voor kort kunstredacteur van *Dagblad De Limburger*)